

L' ART DEL PAGÉS

SECCIÓ DOCTRINAL, AGRONÓMICA Y BIBLIOGRÁFICA.

Camps d' experimentació

La *Gaceta* publica un real decret interessant. En son preàmbul, diu lo ministre de Foment que no ab midas legislativas pot resóldres la crisis agrícola, que mes principalment pot contribuir á aixó 'l coneixement de la moderna mecànica pera 'l treball agrícola, la transformació dels cultius y altras solucions prácticas.

Pera coadjuvar á aquest resultat, se disposa lo següent.

«Article primer. Se crearán en tots los partits judicials d' Espanya, baix lo càrrech y direcció facultativa dels enginyers eucarregats del servey agronómich nacional, camps d' experimentació agrícola; ab arreglo als articles següents.

Art. segon. Los camps de demostració s' establiran en los terrenos que cedeixin los municipis ó 'ls agricultors, escullint los enginyers pera aquest objecte los que mes facilitat presentin pera la confirmació dels resultats beneficiosos de la ensenyansa.

Art. tercer. Lo govern facilitarà la direcció gratuita del enginyer agrónom y 'ls instruments, màquines, llevers y adobs que tinguin d' ensenyarse, distribuint per igual en todas las provincias los recursos consignats

pera aquest objecte en lo pressupost. Las Diputacions provincials facilitarán locals pera la conservació de aquests efectes.

Art. quart. L' enginyer agrónom de cada provincia verificará una excursió á tots los caps dels partits judicials, estudiant sobre 'l terreno 'ls sistemas de cultiu de cada comarca. Presentará després una Memoria de las reformas convenientes, y propondrá 'ls experiments que tinguin d' executar-se anyalment, formant un pressupost dels gastos necessaris. Lo Consell provincial informará aquesta Memoria, y ab sa aprobació ó ab las observacions oportunas, la remeterá á la direcció general d' Agricultura, pera 'ls efectes corresponents.

Art. quint. Los enginyers del servey agronómich encarregats de la direcció dels camps de demostració, residirán cent dias l' any fora de la capital, verificant excursions als partits judicials de sas provincias respectivas. En aquestas excursions celebrarán conferencias sobre la agricultura local aconsellant las milloras de cultiu y desenrotllant lo programa dels travalls del camp de demostració: estudiarán las condiciones de la agricultura y son desenrotllament y apreciand las causas locals y exteriors que l' afectan, reunirán datos pera la formació de la estadística agrícola y estudiarán las plagas del cultiu. Pera atendre als gastos d' aquestas excursions, se consedeixen 15 pessetas de dietas que podran reclamar los enginyers justificant degudament sa estada en los pobles que visitin.

Art. sisé. Las cullitas que s' obtingan en los camps de demostració, corresponen als duenyos respectius, obligant-se en cambi aquets á facilitar jornals, y eynas necessaris pera 'l treball del terreno y recolecció dels productes.

Art. seté. Si la demostració 's limita al empleo de determinats instruments ó máquinas de que l' Estat dis-

posi, lo pagés á qui se li facilitin podrá usarlos lo temps que á judici del enginyer basti pera apendrer á manejar las y comprobar sas ventatjas y sufragar los gastos de transport de anada y vinguda dels mateixos al depósit provincial.

Art. octau. Los gastos que l'establiment dels camps de demostració originin, y la adquisició de instruments, llevors, adobs, etc., se sufragaran ab càrrech al capítol IX, article según del pressupost del ministeri de Foment.»

SECCIO D' AGRICULTURA PRACTICA.

Utilitat que reporta á la agricultura la conservació dels aucells y respecte que deu tenirse per tal motiu.

IV.

Que deu ferse en Espanya pera la conservació y foment dels aucells.

Lo govern espanyol si vol protegir y fomentar los animals útils á la agricultura, deu fixarse avans que tot en lo que han fet las demás naciones. Després es precís preparar lo pays, pera lo que hauria de manar que en totas las escuelas públicas del Regne donessin sos mestres cada any, una ó mes conferencias sobre la utilitat que reportan moltíssims animals á la agricultura, y la necessitat no sols de protegirlos sino de fomentar sa reproducció. Aquestas conferencias haurian de donarse avans de la época del pas de las aus emigrants, y sobretot avans que los aucells fassin sos nius.

Las Revistas agricolas dedicanthi articles y las Societats científicas donant conferencias y premis á certámens ab l'objecte de propagar aquestas ideas, lograrian que 'l pays los rebés bé, ja que estaria convensut de la necessitat de las lleys á que lo subjectés lo govern pera lo desentrotllo dels animals útils á la agricultura.

Preparat lo pays, lo govern en vista dels acorts presos per

un Congr s de sabis naturalistas y de agricultors instruhits, hauria de prohibir en absolut la cassa y destrucció dels animals util ssims   la agricultura, entre los quals s' hi trovan los aucells insect voros; prohibir ab certas limitacions, perque en alguns casos, molt contats, un desentrotlllo excessiu dels aucells que menjan fruyts podria en algun temps del any ser perjudicial. Aix  hauria de concedirse, quant tots los medis coneguts pera espantarlos, no 'ls fessin fugir

Los c stichs   penas que s' impossessin haur n de ser pecuniarias verificantho en paper, y 'ls guardas que descubressin aquestas faltas, haur n de cobrar part de las quantitats reaudadas als delincuentes.

Com que sense arbres no hi ha aucells, lo govern haurà de manar fer plantacions en tots los camins vehinals de las comarcas que tingan poch arbrat. Aixís los aucells tindrian lloch aprop sit per ajocarse y fer sos nius y de aquesta manera no 's formarian aquestas plagas de llagostas que tenen son  rigen en la falta d' arbrers y per consegüent d' aucells. Crey m que en aquets herms lo govern deur . com cosa d' utilitat pública, exigir als agricultors la plantació anyal de cert nombre d' arbrers per hect rea de terra, encara que no fossin mes que un parell y aquestos de la classe que vulguessin; aixís casi sens adon rsen, lo pays s' aniria poblant d' arbrers com en las altres provincias, y disminuhirian aquestas plagas d' insectes que desentrotllantse en los herms van   destruir los fèrtils camps limítrofes.

En los caps de partit lo govern haurà de formar petits museus en los que s' hi trovessin los animals útils y perjudicials   la agricultura, omplint cada animal un gr s cartell en lo qual molt extractat, clar y concís s' expliqués perque es útil   perjudicial. D' aquesta manera lo poble se familisaria ab la ciencia essent aix  una propaganda continua y al semblant insensible pero que arribaria   dominar al poble y l' imposaria   ser benèvol ab los aucells en be de la riquesa pública.

MERCATS FIRAS Y CULLITAS.

En lo Nort d' Am rica los preus dels blats han pujat un poch. En Inglaterra permaneixen invariables. En Fransa hi ha baixa. En B lgica y Holanda lo mateix. Alemanya y Suisa en calma. Russia anuncia fluixetat.

Lo temps que ha fet sumament favorable pera 'ls sembrats no tardarà en demostrar sa influència en las cotisacions del conjunt general de mercats de blat del mon, en sentit oposat al alsa.

Borredá —En aquesta vila s' han creat dos novas firas que se celebraran la primera lo dia 2 de Maig y l' altra lo dia 26 de Setembre de cada any.

Atesa la posició topogràfica de la vila no hi ha pas cap dubte que dintre curts anys s' han de veure molt concorregudas.

Sitjes. — Lo mal temps ha sigut aquest any tant durable que 'ls vinyats y demés plantacions se trovan molt atrassats fins al punt de que quant los anys passats feya ja un mes que los ceps havian brotat, poguentse apreciar lo nombre dels rahims, aquest any son molt contadas las vinyas quals ceps se trovin tots en dit cas

Sóller (Mallorca). — Pochs son los carregaments de taronja que quedan ja en nostras hortas. Com á comprobació creyém bastará dir que n' obstant de pagarse dit fruyt á 11'25 pessetas la carga, es molt possible que no puga carregar lo barco que vingué expressament.

Lo arreglo de caixas de llimonas també está avuy relativament paralisat pagantse aquest fruyt á 17 pessetas.

Tarragona. — Encara que en tots los mercats que celebrém hi ha gran concurrència d' especuladors y comerciants, tots élls ó la major part ho fan al objecte d' enterarse de la marxa present de nostra plassa en materias mercantils, per qual motiu son molt escassas ó de cap importancia las transaccions.

Las insignificants operacions que s' han fet ho han sigut á preus relativament baixos, donada la poca demanda y regulars existencias dels mes importants articles.

Continúa cada dia mes paralisat lo negoci dels vins en nostre mercat per la dolenta situació en que 's trovan los mercats extranjers pera la colocació de nostres caldos, á causa de la competència que fá molt temps nos venen fent altres nacions productoras.

Se nota també tendencia á la baixa en la major part de fruyts del pays lo que té á nostres agricultors en una situació gens envejable.

Verdú. — Las tan renombradas firas de bestiar y altres articles que s' celebran igualment en la vila de Verdú, comensáren ahir y acabarán lo dia 30 del mes que som.

CALENDARI DEL APICULTOR MOVILISTA.

ABRIL.

Desde 'ls primers dias y tant mes si la primavera 's mostra ufana, las observacions exteriors y algun regoneixement interior serán guía pera 'ls trevalls á que es precis ja doná comens; regoneixements que fets en bon temps, sense vacilacions, mes no bruscament, son indispensables, y lluny de ser perjudicials, excitarán lo moviment en la colonia y oreig del buch.

Dos intents poden ser causa de nostres trevalls ó feynas. Es l' un, *agradable entreteniment ó estudi* y per lo tant no hi ha mirament en la relació que hi puga haver entre 'ls gastos y profits y es l' altre *honrós rendiment* en lo que haurém ja que tenir molt en compte 'ls gastos.

Baix aquest segon intent, haurém d' estalviar, avuy per avuy, l' empleo del material anomenat *bresca artificial ó cera estampada*, puix surt molt car, y per altre part los variats cultius y abundant flora de nostre pays fan sigui llarga la época de la recolecció y per tant la tasca de produhí cera á expensas de la mel que consumeixen en alimentarse, podrá venir en ajuda d' aquell major cost. Tant de bó que 'l pagés solament ab curt gasto primari d' útils. pugués fabricarse las fullas de *cera estampada*, aprofitant brescas defectuosas en diferents conceptes, cual fonta y demás, diguém *má d' obra*, seria en la masia, com un pasatemps y feyna de la dona.

En bona economía, 'l pagés ha d' evitar las *compras* que venen recargadas per la ganancia del marxant, son *Art* es treu-rho tot de la terra y de son treball, tota vegada que la *venta*, que es la metalizació d' eixos dos factors, ja li es prou desventajosa per sa situació rural.

No 's deurá donchs, estranyar, que per las circunstancias

ditas y al intent que perseguim, escatimém l' us de ditas *fullas estampadas* y que conseqüents ab eix intent, propi d' un pagés, deixem de fer referencia á la cria de reínas, adopció y creuhamment de rasses y demés afanys que son peculiars á un Establiment d' apicultura.

Las feynas ó trevalls que comensém, hem de reflexionar van dirijits á favorí la vida del insecte en son grau mes esplendent, per medi del coneixement que d' ella 'ns creyém tenirne, per lo qual hem de confiá mes en la forsa vital que li es dada per lo Criador que en l' us de *estimulants* y *preservatius* qual modo y mida es difícil apreciá, á semblansa del pagés vell que després de portá l' conren al us y costúm y es arribada al seu entendre la hora de sembrá, ho fá resoltament acompanyant la última punyada de llevor que lleysa sobre la terra ab l' humil prech «Deu hi fassi mes que nosaltres.»

La necessitat de l' us ó l' abus de *estimulants* ó *preservatius* ordinariament dona á compendre existeix un vici d' origen y es evident que tot cultiu com tota cria que ab aquesta tara, ha de combatre ab los enemichs naturals d' una part y d' altre ab lo clima, quals variacions no está en nostra mà atenuar, no pot ser remuneradó pera 'l pagés.

Senzillas donchs, han de ser las prácticas d' aquest trevall; oportunas segons dicta l' observació que fá la costúm, y norma d' ellas quant en general pera tota cria 's coneix baix lo nom d' higiene

Admeterém las següents máximas.

1.ª Las colonias populosas son las únicas de las 'que podém esperar profit, tota vegada que las débils ó sia poch pobladas, ab prous feynas recullirán per ellas mateixas.

2.ª Una colonia populosa que 's divideixi per maytat, lo conjunt de lo recullit per las dos será molt menys qu' si las haguessim deixat reunidas, d' ahont se deduheix la conveniencia d' impedir áixamin naturalment á no ser que convingui pera l' augment del número de colonias

Será nostra primera feyna, classificar los buchs en colonias normals, segons los trobem en bona marxa y en colonias débils, fent á uns y altres una senyal al exterior que 'ns servirá de recort

Las normals las anirém agrandint metódicament, augmentant los marchs de un en un y colocantlo al extrém, qual march á ser possible portará bresca acabada ó sia dels que l' any anterior havém conservat buyts ó be solament ab *fulla estampada*.

La renovació dels marchs del mitj del buch, que s' observi son massa usats, defectuosos ó florits, si val la pena de profitar la cria que pугan tenir, s' arreglan lo possible tallant la part florida y demés defectes y se colocan al extrém en que s'

observa tenen mes predilecció las abellas, ahont passat algun temps podrà conservar-se ó en definitiva tret pera ser inutilisat. Una colonia en condicions enaltidas, podrà rebre al mitj la renovació per medi de marchs nous y fentho molt paulatinament; aixís tambe rebrán marchs buyts, ab solament una curta banda ó tros de bresca empegada al mitj y per sota del llistó superior del march.

Deurém ja preocuparnos al sostenir aquest natural desentrollo, havént d' impedir que aixamin, á qual fi, destruhint las celdas de reynas que hi puguí haver. donarem mes espay á la colonia, en un sentit ó altre segons sia la forma ó sistema del buch, refredarem aquest. treyent part dels abrichs interiors y ombrejant son puesto per medi de canyissos ó altre enginy, posarem mes alts los capitells ó teuladas del buch, per medi d' alsas y donarém mes ventilació per baix, posant l' entrada á tota sa amplitut, ó mes ab falcas.

L' aixamagte será profitós al pagés, tant si son propósit es aumentar lo nombre de colonias, com si 'l vol sostenir, donchs necessitará reemplaçar las colonias débils que hagin sigut desfetas, tot lo qual ho ha de esperar de las normals, y tindrà bon resultat, puix sabrá segurament la edat y procedencia de cada reina que constituheix en nova colonia, practicant naturalment lo sistema mes positiu de la millora de rassas ó castas que es conegut baix lo nom de *selecció* y que sols en continuadas y demostradas decepcions, li sería ajuda lo conegut de *crehuament*. Sembla aniria mes depressa en lo augment de nombre, comprant colonias en buch antich, y fent trasvals; lo procediment es antieconómich, lo pagés deu anar segur y poch á poch.

Las colonias débils ocuparán nostra atenció ab mes sollicitut, per ajudarlas degudament ab aliments ó bé bresca ab cria, las que s' hagin refet y pugui encara confiarse en son desentrotllo; las que per al contrari continuhin poch activas y sospitosas de esterilitat de la reina, malaltía ó altra causa deficient. procurarém indagarla, sobre tot si es malaltía pera posarhi remey avans que determiném la reunió á altra colonia.

L' éxit d' eixa reunió depén de que las abellas adquireixin la mateixa olor, estiguin untadas de menjá, ab lo que s' evita la lluyta que entre ellas tindrà lloch al juntarlas, per tant procurarém que cada colonia s' atipi ab las provisions que li quedin, y ab duas serán asperjadas ó mulladas ab mel diluhida ab aigua, ó també aixarop clar, als quals hi barrejarém algun perfúm, una essencia de menta y en sa defecte vi aromatisat ab romaní.

Quan la aigua escasseija á las immediacions dels buchs es convenient mantenirne en la mateixa forma que diguerem en Febrer.